

**ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล
เพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร**

**Financial Skill and Saving Behavior Affect Personal Financial Planning
for Retirement of private company employees in Bangkok**

สร้อยทอง ประทุมมา¹, ผศ.ดร.อรไท ชั่วเจริญ²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทเอกชน (2) เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชน (3) เพื่อศึกษาการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน (4) เพื่อเปรียบเทียบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ (5) เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ พนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครที่เข้าร่วมอบรมสัมมนาในหัวข้อเกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลกับบริษัทเดอะมันนี่ไคซ์ จำกัด จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent t-test, One Way ANOVA และ Multiple Regression Analysis

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีสถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี ระยะเวลาในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 -30,000 บาท รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,000 -20,000 บาท ไม่มีผู้อยู่ในอุปการะ มีภาระหนี้สินรวมต่ำกว่า 10,000 บาท เงินออมเฉลี่ยต่อเดือน 1,000 - 5,000 บาท สัดส่วนเงินออมต่อเดือนน้อยกว่า 10 % เลือกรูปแบบการออมและการลงทุนโดยการฝากเงินกับสถาบันการเงิน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระยะเวลาในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนผู้อยู่ในอุปการะและภาระหนี้สินรวมที่ต่างกันส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุมี 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางการเงินและด้านพฤติกรรมทางการเงิน ส่วนปัจจัยพฤติกรรมการออม ประกอบด้วย ด้านความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายใช้สอยประจำวัน ด้านความต้องการถือเงินเพื่อใช้ยามฉุกเฉิน และด้านความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไรส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำคัญ : ทักษะทางการเงิน, พฤติกรรมการออม, การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุ

Abstract

This research study aimed to (1) study the personal factors of private company employees, (2) study the financial skills and saving behavior of private company employees, (3) study personal financial planning for retirement of private company employees, (4) compare personal financial planning for retirement of private company employees classified by personal factors, and (5) investigate how financial skills and saving behavior affect personal financial planning for retirement of private company employees. The questionnaire was used as a tool to collect data. The sample group consisted of 400 private company employees in Bangkok who attended training seminars on personal financial planning organized by The Money Coach Co., Ltd. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, independent t-test, One-Way ANOVA, and Multiple Regression Analysis.

The research results found that most of the samples were female, aged between 31-40 years old, single, with a bachelor's degree. They had been working for 10 years or more, with an average monthly income of 10,000-30,000 baht and average monthly expenses of 10,000-20,000 baht. They had no dependents, total debt below 10,000 baht, and average monthly savings of 1,000-5,000 baht, which was less than 10% of their income. They preferred saving and investing by depositing money with financial institutions. The hypothesis testing results showed that different personal factors, including working duration, average monthly income, average monthly expenses, number of dependents, and total debt, significantly affected personal financial planning for retirement at the 0.05 level. Two factors of financial skills, Financial Knowledge and Financial Behavior, influenced personal financial planning for retirement. Additionally, Saving Behavior factors, such as the need to hold cash for daily expenses, emergencies, and profit-seeking, significantly affected personal financial planning for retirement at the 0.05 level.

Keyword: Financial Skill, Saving Behavior, Planning for Retirement

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมผู้สูงอายุเป็นสิ่งที่ทั่วโลกหลีกเลี่ยงไม่ได้ องค์การสหประชาชาติได้คาดการณ์ไว้ว่าทั่วโลกนั้นจะมีประชากรที่อายุมากกว่า 60 ปี ถึง 1,200 ล้านคนในปี พ.ศ. 2568 สำหรับประเทศไทย ปีพ.ศ. 2566 มีประชากร

ผู้สูงอายุสูงถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจจากการลดลงของประชากรวัยแรงงานกว่า 3 ล้านคนในทุก 10 ปี ขณะที่ความต้องการแรงงานจะยังคงเพิ่มขึ้น

นอกจากผลกระทบข้างต้นแล้ว การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมผู้สูงอายุอีกด้วย จากการสำรวจสถานการณ์ผู้สูงอายุในไทย ปี 2564 พบว่า 1 ใน 3 ของผู้สูงอายุยังคงทำงานอยู่มีผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนคิดเป็นร้อยละ 34 และมากกว่าร้อยละ 78.3 มีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาทต่อปี เมื่อพิจารณาด้านการออม พบว่า ผู้สูงอายुर้อยละ 41.4 มีเงินออมต่ำกว่า 50,000 บาท เห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจทั้งในระดับภาพรวมของประเทศและในระดับจุลภาคต่อประชากรในแต่ละช่วงอายุโดยเฉพาะเรื่องรายได้ แบบแผนการบริโภค รวมไปถึงการออมและการบริหารจัดการรายได้ให้เพียงพอกับการบริโภค โดยเป็นการสะท้อนแบบแผนการบริโภคและรายได้ที่เปลี่ยนแปลงไปตามช่วงอายุวัยเด็กและวัยสูงอายุจะมีระดับการบริโภคสูงกว่ารายได้จากการทำงาน ขณะที่ประชากรวัยแรงงานจะเป็นกลุ่มวัยเดียวที่มีรายได้สูงกว่ารายจ่ายเพื่อการบริโภคของตนเอง จึงมีความจำเป็นจะต้องเตรียมความพร้อมสำหรับการขาดดุลงบรายได้ที่จะเพิ่มสูงขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นได้ว่าสถานการณ์การออมภาคครัวเรือนและการบริหารจัดการรายได้ให้เพียงพอกับการบริโภคและเตรียมความพร้อมสำหรับการขาดดุลงบรายได้ถือว่าต่ำไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ภาคครัวเรือนมีแนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุที่จะเพิ่มสูงขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุของประเทศไทยและเป็นสถานะที่สังคมไทยหลีกเลี่ยงไม่ได้ เห็นได้ว่าประชากรมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมากทั้งด้านการศึกษาทักษะทางการเงิน รวมถึงความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของประชากร หากศึกษาประชากรทุกกลุ่มอาจมีขอบเขตกว้างเกินไป ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่าพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครเป็นประชากรกลุ่มหนึ่งที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเงินและความอยู่ดีมีสุขทางการเงินมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ อาจต้องเผชิญกับปัญหาเงินไม่เพียงพอเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่การเกษียณอายุ เพราะรายได้จากการประกอบอาชีพจะหายไปกับค่าครองชีพ เนื่องจากปี 2021 กรุงเทพมหานครถูกจัดเป็นอันดับ 2 เป็นเมืองหลวงที่ค่าครองชีพแพงสุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีค่าครองชีพหลักที่จำเป็นอื่นๆ เช่น ค่าเช่าที่อยู่อาศัยที่สูงเป็นอันดับ 3 ค่าเดินทางสูงเป็นอันดับ 2 และเป็นเมืองที่มีค่าเทอมโรงเรียนนานาชาติสูงเป็นอันดับ 1

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมส่งผลกระทบต่อวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร เพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลให้ธุรกิจในด้านบริการออกแบบหลักสูตร บริการบรรยายให้ความรู้และการวางแผนทางการเงินต่าง ๆ สามารถนำไปปรับปรุงประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการองค์กร เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน มีความคิดและพฤติกรรม

เชิงสร้างสรรค์ก่อเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ และเพื่อประโยชน์สูงสุดด้านการให้บริการ สามารถนำไปใช้ในการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุตนเองและเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ศึกษาในครั้งต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อเปรียบเทียบการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
5. เพื่อศึกษาทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. พนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกัน
2. ทักษะทางการเงินส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร
3. พฤติกรรมการออมส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรในการศึกษานี้ คือ พนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 13,217 คน ที่เข้าร่วมอบรมสัมมนาในหัวข้อเกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลกับบริษัทเดอะมันนี่โค้ช จำกัด (ฝ่ายวิชาการ บริษัท เดอะมันนี่โค้ช จำกัด ข้อมูล ณ วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2567) กำหนดกลุ่มตัวอย่างคือ 400 ตัวอย่าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

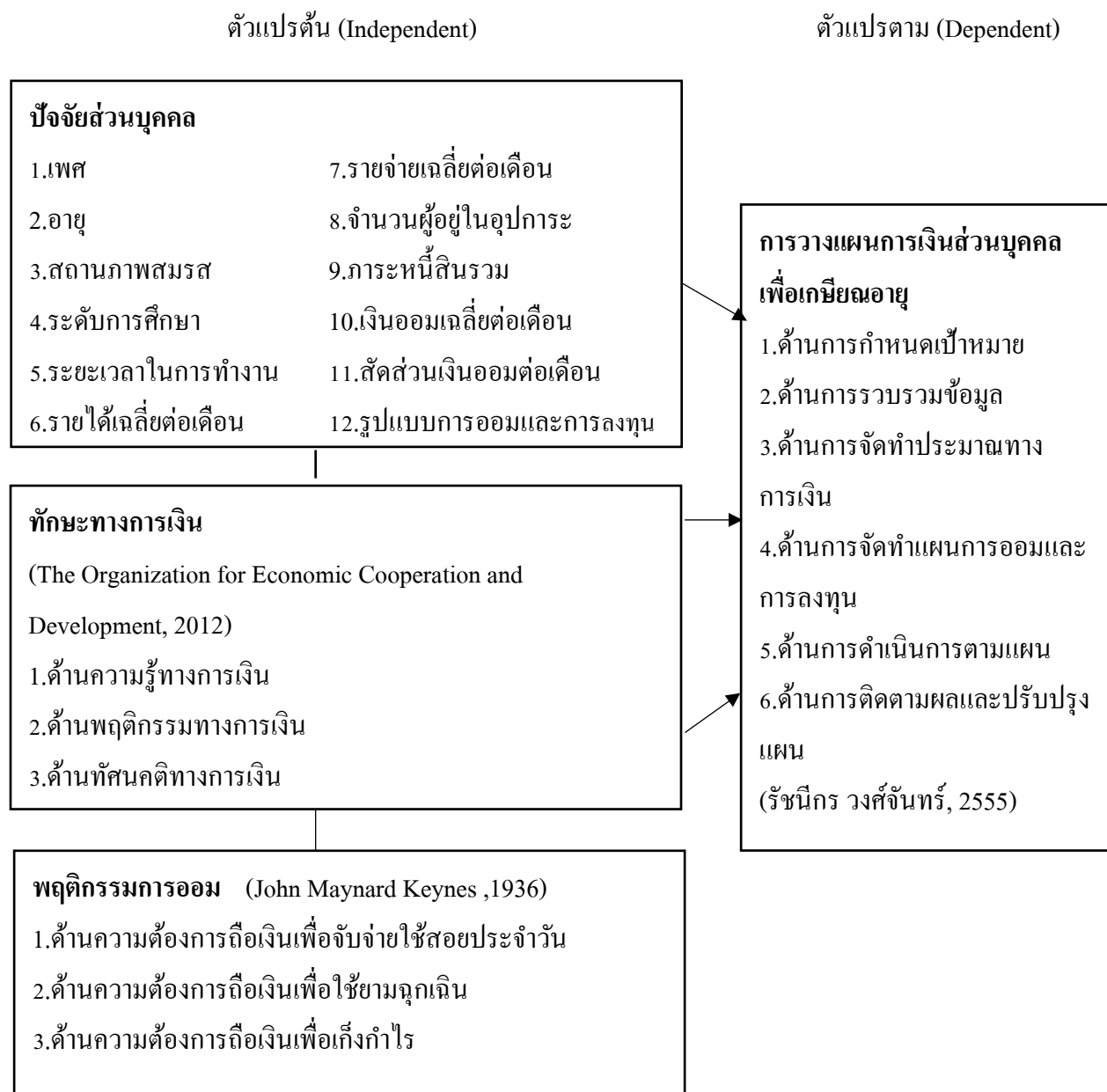
1. เพื่อเป็นข้อมูลอันนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมทักษะทางการเงินที่มีประสิทธิภาพและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดตรงปัญหาของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

2. เพื่อให้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการวางแผนและพัฒนาเชิงนโยบาย ส่งเสริม สร้างความตระหนักถึงความสำคัญการออม และสนับสนุนให้เกิดการออมในระดับครัวเรือนเพื่อให้มีเงินออมที่เพียงพอต่อชีวิตหลังเกษียณ

3. เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ

4. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุของพนักงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 13,217 คน ที่เข้าร่วมอบรมสัมมนาในหัวข้อเกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคล โดยคำนวณกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ กลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บข้อมูล คือ 389 ตัวอย่าง เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลและการวิเคราะห์จึงเก็บเพิ่มเป็น 400 ตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามออนไลน์โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ได้อาศัยความน่าจะเป็น ซึ่งมี 2 วิธี คือ 1) การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ใช้คำถามคัดกรองเบื้องต้น พนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร ที่เข้าร่วมอบรมสัมมนาในหัวข้อเกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลกับบริษัท เดอะมันนี่ไค้ส์ จำกัด 2) การสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก โดยการกระจายแบบ สอบถามผ่านช่องทางออนไลน์ ใช้ Link และ QR Code ในการกระจายผ่านช่องทาง Email , Line และ Facebook

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร แบบสอบถาม มี 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุ

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบดัชนีความเที่ยงตรงได้ค่า IOC = 0.97 แล้วนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายที่คล้ายตัวอย่าง 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.95 แบบสอบถามนี้จึงมีความเหมาะสมในการใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ดังนี้ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ 2) ข้อมูลทักษะทางการเงิน โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) ข้อมูลพฤติกรรมการออมและการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุ โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทดสอบสมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกัน โดยใช้สถิติ t-test สำหรับตัวแปรเพศ และค่า F-test สำหรับข้อมูลส่วนบุคคลอื่น ๆ การทดสอบสมมติฐาน ทักษะทางการเงินและพฤติกรรมการออมส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุ โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.25 ส่วนใหญ่มีอายุ 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 44 ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 60.50 ส่วนใหญ่มีระดับ

การศึกษาปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 66 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.75 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 -30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.50 ส่วนใหญ่มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 10,000 -20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37 ส่วนใหญ่ไม่มีผู้อยู่ในอุปการะ คิดเป็นร้อยละ 55.75 ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สินรวมต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26 ส่วนใหญ่มีเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน 1,000 – 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.75 ส่วนใหญ่มีสัดส่วนเงินออมต่อเดือนน้อยกว่า 10 % คิดเป็นร้อยละ 46.50 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกรูปแบบการออมและการลงทุนโดยฝากเงินกับสถาบันการเงินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61

2.การทดสอบสมมติฐาน

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกันในภาพรวมพบว่า ระยะเวลาในการทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ ภาระหนี้สินรวม ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2.2 ทักษะทางการเงินส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัท เอกชนในกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มี 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางการเงินและด้านพฤติกรรมทางการเงิน ทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุมากที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมทางการเงิน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สูงสุดที่ 1.02 รองลงมา คือ ด้านความรู้ทางการเงิน

2.3 พฤติกรรมการออมส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้ง 3 ด้าน พฤติกรรมการออมที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุมากที่สุด คือ ด้านความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สูงสุดที่ 0.54 รองลงมา คือ ด้านความต้องการถือเงินเพื่อใช้ยามฉุกเฉิน และด้านความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายใช้สอยประจำวัน ตามลำดับ

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุ

1.1 ระยะเวลาในการทำงาน ของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา เอี่ยมสะอาด และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุของบุคลากร บริษัทไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) พบว่า ระยะเวลาในการทำงานมีอิทธิพลต่อระยะเวลาที่กำหนดไว้ในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล จึงสรุปได้ว่า บุคลากร บริษัทไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน) มีระยะเวลาในการทำงานแตกต่างกัน มีการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณอายุแตกต่างกัน

1.2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญารัตน์ ปรีกราน (2564) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่องทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของบุคคลวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันจะมีการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิชฌาย์ ใจกันทา (2564) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่องการวางแผนการเงินของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานครที่มีระดับการศึกษาสูงสุด และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ทำให้การวางแผนทางการเงินโดยภาพรวมต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธิพารัตน์ อำนวยพร (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชน พบว่า กลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนที่มีรายได้ต่างกัน ทำให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสยาม เกิดจรัส (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณ: กรณีศึกษาชุมชนการเคหะท่าทรายกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนชุมชนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานครที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณในภาพรวมแตกต่างกัน

1.3 รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน ของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐธาวรีย์ ศรีวัฒนไชย (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์เอเซีย พลัส จำกัด พบว่า พนักงานบริษัทหลักทรัพย์เอเซีย พลัส จำกัด มีลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลด้านค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่างกันทำให้การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิพารัตน์ อำนวยพร (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่มคนทำงาน พบว่า กลุ่มคนทำงานบริษัทเอกชนที่มีค่าใช้จ่ายต่างกันทำให้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณต่างกัน

1.4 จำนวนผู้อยู่ในอุปการะ ของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครแตกต่างกันส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ แพงบุคคี (2562) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่องการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด ผลการวิจัย พบว่า อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และจำนวนบุตรที่อยู่ในอุปการะมีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการศึกษาทักษะทางการเงินส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มี 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางการเงิน และด้านพฤติกรรมทางการเงิน และพบว่า ทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุมากที่สุด คือ ด้านพฤติกรรมทางการเงิน รองลงมา คือ ด้านความรู้ทางการเงิน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรฯ สุภา (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางการเงินกับการเลือกรูปแบบการออม กรณีศึกษาลูกค้าของธนาคารกรุงไทย สาขาเชลล์ทริลแอร์พอร์ตเชียงใหม่ พบว่า คะแนนทักษะทางการเงินที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการออม ได้แก่คะแนนด้านความรู้ทางการเงินและคะแนนด้านพฤติกรรมทางการเงิน สอดคล้องกับงานวิจัยของปานิสรฯ ไสวรรณไพบูลย์ (2562) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง พบว่า ปัจจัยพื้นฐานในภาพรวมที่แตกต่างกันส่งผลให้ทักษะทางการเงิน และการวางแผนเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวงแตกต่างกัน จึงสามารถสรุปได้ว่าทักษะทางการเงินนั้นมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับบุคคลทั่วไป เพื่อที่สามารถวางแผนเกษียณได้ด้วยตัวเองและมีประสิทธิภาพและยังสามารถพึ่งพาตนเองได้จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kulondwa Safari & Charity Njoka & Mugisho Guer shom Munkwa (2021) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ทางการเงินมีผลต่อการวางแผนการเกษียณอายุส่วนบุคคลของสถาบันภาครัฐในเมือง Bukavu ประเทศ Democratic Republic of the Congo (DRP) พบว่า ความรู้ทางการเงินมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการวางแผนการเกษียณอายุส่วนบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thi Anh Nhu Nguyen & Jaroslav Belas & Jozef Habanik & Jaroslav Schonfeld (2017) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องความรู้ทางการเงินและการวางแผนการเกษียณอายุในประเทศเวียดนาม โดยประเมินและตรวจสอบความรู้ทางการเงินและการวางแผนการเกษียณอายุของพนักงานในภาค เอกชนและภาครัฐในเมืองโฮจิมินห์ประเทศเวียดนาม ในบริบทของความมั่นคงทางการเงินในระหว่างที่มีชีวิตผลการศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการวางแผนการเกษียณอายุและความรู้ทางการเงิน รวมไปถึงการออมแบบปกติโดยพนักงานที่มีความรู้ทางการเงินที่ดีมีแนวโน้มสูงที่จะวางแผนทางการเงินสำหรับการเกษียณ และพนักงานที่ออมเป็นประจำสม่ำเสมอมีแนวโน้มที่จะวางแผนทางการเงิน

3. ผลการศึกษาพฤติกรรมการออมส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า พฤติกรรมการออมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายใช้สอยประจำวัน ด้านความต้องการถือเงินเพื่อใช้ยามฉุกเฉิน และด้านความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุ พฤติกรรมการออมในภาพรวมและรายด้านอยู่ในเกณฑ์คะแนนระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายใช้สอยประจำวัน มีค่าคะแนนมากที่สุด

รองลงมา คือ ด้านความต้องการถือเงินเพื่อใช้ยามฉุกเฉิน และด้านความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.85 , 3.85 และ 3.59 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรปวีณ์ การกะสัง (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมการออมและการลงทุนเพื่อยามเกษียณระหว่างกลุ่มข้าราชการ และพนักงานเอกชน พบว่า วัตถุประสงค์การออมลำดับแรก คือ เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ลำดับต่อมา คือ เพื่อใช้จ่ายในยามเกษียณ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุพบว่าพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 21-30 ปี มีการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุน้อยที่สุด ดังนั้นบริษัทเอกชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับสวัสดิการของบริษัทกรณีเกษียณอายุ ให้กับพนักงานตั้งแต่เริ่มต้นเป็นพนักงานของบริษัท ควรมีการอบรมให้ความรู้เรื่องการบริหารการเงินในปัจจุบันและการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุ เพราะการวางแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุเป็นสิ่งที่บุคคลควรเริ่มปฏิบัติเมื่อเริ่มมีรายได้จากการทำงานเพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิต หากบุคคลมีการวางแผนทางการเงินที่ดีจะนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างสะดวกสบายในอนาคต

2. จากการศึกษาทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านทัศนคติทางการเงินไม่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุ ดังนั้นภาครัฐ องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งเสริมให้บุคคลเกิดความตระหนักถึงความสำคัญในการวางแผนการเงิน สร้างมุมมองทัศนคติให้เห็นว่าการวางแผนทางการเงินนั้นไม่ใช่เรื่องไกลตัว ควรเตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่สังคมไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ถึงผลกระทบของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่จะมีผลต่อสถานะทางการเงินของพนักงาน นอกจากนี้การที่บุคคลมีความรู้ความเข้าใจทางการเงินจะนำไปสู่พฤติกรรมการจัดสรรเงินออม การควบคุมค่าใช้จ่าย ไม่มีภาระหนี้สินที่เกินสมควร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุทำให้การวางแผนการเงินมีประสิทธิภาพและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

บริษัทเอกชนควรมีนโยบายให้พนักงานเข้าร่วมการสำรวจทักษะทางการเงินเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการระดับทักษะทางการเงิน รวมถึงจุดแข็งและจุดอ่อน โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการจัดทำนโยบายเชิงพัฒนาเพื่อส่งเสริมทักษะทางการเงิน และกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน รวมถึงทัศนคติทางการเงินที่ดี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานได้อย่างยั่งยืน เพราะการที่พนักงานตระหนักถึงความสำคัญจะทำให้บริหารจัดการเงินส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสม และ

มีภูมิคุ้มกันทางการเงิน ซึ่งจะส่งผลต่อการออมเงินและนำไปสู่ความเพียงพอของเงินเพื่อเกษียณอายุพร้อมรับมือกับสังคมผู้สูงอายุสมบูรณ์อย่างเต็มที่ต่อไป

3. จากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า พฤติกรรมการออมส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้เรื่องการออมเงินและการลงทุนที่ถูกต้องเหมาะสมกับสถานะทางการเงินของแต่ละบุคคล ส่งเสริมให้เห็นถึงความสำคัญและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลการออม รูปแบบการออม ทั้งการออมที่สามารถให้ผลตอบแทน การออมที่สามารถเพิ่มมูลของเงินออม หรือการออมที่มีความเสี่ยงสูงแต่ได้ผลตอบแทนสูง การที่จะกระตุ้นให้พนักงานเกิดการออมที่มากยิ่งขึ้น คือ ต้องชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการออมวันนี้เพื่ออนาคตข้างหน้า เป็นการเตรียมตัวเพื่อรองรับความไม่แน่นอนและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น โดยเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายมีแผนการออมที่ชัดเจน และเริ่มปฏิบัติจนเป็นนิสัย เพราะหากพนักงานมีความรู้ความเข้าใจเรื่องของการออมก็จะทำให้มีการวางแผนการออมให้เข้ากับเป้าหมายความต้องการของแต่ละบุคคลซึ่งส่งผลไปยังแผนการเงินเพื่อเกษียณอายุในอนาคตอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยด้านทักษะทางการเงิน (ด้านความรู้ทางการเงิน, ด้านพฤติกรรมทางการเงิน, ด้านทัศนคติทางการเงิน) ปัจจัยพฤติกรรมการออม (ด้านความต้องการถือเงินเพื่อใช้จ่ายใช้สอยประจำวัน, ด้านความต้องการถือเงินเพื่อใช้ยามฉุกเฉิน, ด้านความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร) โดยในการศึกษาครั้งต่อไปอาจนำปัจจัยด้านอื่น ๆ มาเพิ่มในการวิเคราะห์ที่อาจส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุ เพราะองค์การแต่ละองค์การอาจมีลักษณะปัจจัยบางประการที่แตกต่างกัน

2. เนื่องจากขอบเขตการวิจัยครั้งนี้เจาะจงเฉพาะพนักงานบริษัทเอกชนในกรุงเทพมหานครที่เข้าร่วมอบรมสัมมนาในหัวข้อเกี่ยวกับการวางแผนการเงินส่วนบุคคลกับบริษัท เดอะมันนี่ไค้ส์ จำกัด ซึ่งในส่วนของพนักงานบริษัทเอกชนต่างจังหวัด ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุอาจแตกต่างกัน ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตควรจะสอบถามพนักงานบริษัทเอกชน ในส่วนของต่างจังหวัดเพิ่มเติมเพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุของปัญหาในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเกษียณอายุมีความคล้ายหรือแตกต่างกันอย่างไรเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยต่อไป

บรรณานุกรม

ณัฐฐาวรี ศรีวัฒนไชย. (2563). การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณอายุของพนักงานบริษัท

หลักทรัพย์ เอเซีย พลัส จำกัด. คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ทัศนีย์ แพงบุคดี. (2562). การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2565. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2567, จาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/fl-survey-report.html>
- ชิพารัตน์ อำนวยพร. (2562). พฤติกรรมการออมเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของกลุ่ม คนทำงาน บริษัทเอกชน. คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บีแอลทีบางกอก (2564). สวนทางรายได้ กรุงเทพฯ อันดับ 2 เมืองค่าครองชีพแพงสุดใน 6 เมืองหลวงเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2567, จาก <https://www.bltbangkok.com/bangkok-update/36435/>
- ปานิสรา โสวรรณไพบุลย์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนเกษียณของพนักงานการไฟฟ้านครหลวง. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- รัชนิกร วงศ์จันทร์. (2555). การบริหารการเงินส่วนบุคคล. กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- สยาม เกิดจรัส. (2560). การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อวัยเกษียณกรณีศึกษาชุมชนการเคหะท่าทราย กรุงเทพมหานคร. คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2564). รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทยคนไทยวัยเกษียณอยู่ในภาวะเปราะบาง. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2567, จาก <https://www.prachachat.net/finance/news-1272590>
- สุพิชฌาย์ ใจกันทา. (2564). การวางแผนการเงินของประชาชนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. บทความบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อนุสรฯ สุภา. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะทางการเงินกับการเลือกรูปแบบ การออมกรณีศึกษาลูกค้าของธนาคารกรุงไทย สาขาเซียร์ทรีแลนด์เชียงใหม่. คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรปวีณ์ การกะสัง. (2560). พฤติกรรมการออมและการลงทุนเพื่อยามเกษียณระหว่างกลุ่มข้าราชการและพนักงานเอกชน. คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Keynes, J.M. (1936). *The general Theory of Employment, Interest and Money*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- Kulondwa Safari & Charity Njoka & Mugisho Guershom Munkwa. (2021). *Financial literacy and personal retirement planning: a socioeconomic approach*. Journal of Business and Socio-economic Development, Emerald Group Publishing Limited, 1(2), 121-134.
- Thi Anh Nhu Nguyen&Jaroslav Belas & Jozef Habanik & Jaroslav Schonfeld. (2017). *Preconditions of financial safety during lifecycle: The financial literacy and retirement planning in Vietnam*. Journal of Security and Sustainability, 6(4), 627-636